Přímá Stezka

Jógická praxe k poznání skutečnosti

KVĚTOSLAV MINAŘÍK

Přímá Stezka

Vydavatelská řada PŘÍMÁ STEZKA
Svazek 2

CANOPUS

Květoslav Minařík

Přímá Stezka

Jógická praxe k poznání skutečnosti

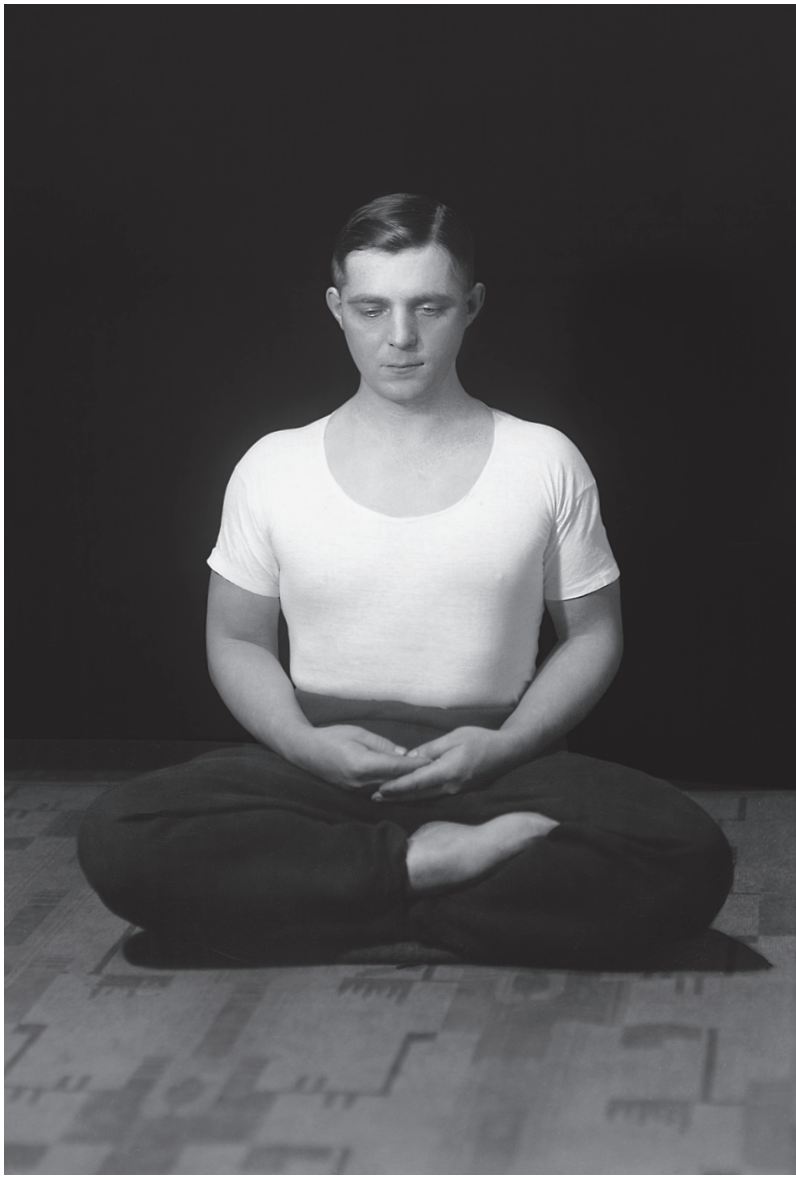
CANOPUS
Praha 2026

© Květoslav Minařík – heirs, 1974, 2026

© CANOPUS, 2026

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být reprodukována nebo rozšiřována bez písemného souhlasu majitele autorských práv.
Dále je bez písemného souhlasu majitele autorských práv zakázáno automatické vytěžování textů a jiných dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU.

ISBN: 978-80-7708-006-4 (formát pdf)

Autor v roce 1939

OBSAH

PŘEDMLUVA K DRUHÉMU VYDÁNÍ 11

PŘEDMLUVA K PRVNÍMU VYDÁNÍ 15

Kapitola I
ÚVOD 21

ČÁST PRVNÍ
NEJROZŠÍŘENĚJŠÍ NÁBOŽENSKÉ A EZOTERNÍ SMĚRY VE SVĚTLE PŘÍMÉ STEZKY

Kapitola II
NÁBOŽENSTVÍ A ŽIVOT 33

Kapitola III
SPIRITISMUS 43

Kapitola IV
MAGIE 51

Kapitola V
MYSTIKA 61

I. Mystická cvičení 61

II. Mystické stavy 73

III. Milost boží 82

IV. Odevzdanost do vůle boží 88

ČÁST DRUHÁ

DŮLEŽITÉ KAPITOLY VZTAHUJÍCÍ SE K PRAXI PŘÍMÉ STEZKY

Kapitola VI
ČÁST FILOZOFIE PŘÍMÉ STEZKY 97

I. Bůh 98

II. Osobnost neboli člověk 103

III. Svět 108

Kapitola VII
OTÁZKA VŮDCE 113

Kapitola VIII
MODLITBA A VÍRA 119

Kapitola IX
ZNOVUVTĚLOVÁNÍ 131

Kapitola X
NELPĚNÍ 139

Kapitola XI
PRÁNÁJÁMA 149

Kapitola XII
HADÍ SÍLA 157

Kapitola XIII
DŽŇÁNAJÓGA 179

ČÁST TŘETÍ

PŘÍMÁ STEZKA V PRAXI

Kapitola XIV
ZÁKLADNÍ POKYNY 197

Kapitola XV
MORÁLNÍ PŘEDPISY 213

Kapitola XVI
KARMAJÓGA 239

Kapitola XVII
BHAKTIJÓGA 261

Kapitola XVIII
KONCENTRACE 279

Kapitola XIX
VELKÁ KONCENTRACE 295

Kapitola XX
SAMÁDHI 301

Kapitola XXI
MYSTICKÉ VÝSLEDKY 315

Kapitola XXII
PRAXE PŘÍMÉ STEZKY STRUČNĚ 327

DOPORUČENÁ ČETBA 333

POZNÁMKA VYDAVATELE K PÁTÉMU VYDÁNÍ 335

SLOVNÍČEK POJMŮ 337

REJSTŘÍK 353

PŘEDMLUVA K DRUHÉMU VYDÁNÍ

K vydání Přímé Stezky jsem byl veden úmyslem upozornit na tuto knihu ty, kdo hledají v tzv. tajných naukách. Při svém hledání se totiž setkávají s různými tvrzeními, která mohou být mnohými fakty vyvrácena. To by snadno mohlo zničit jejich víru, že se snad v tomto světě, utápějícím se v materialismu se vší jeho bezohledností k duchovním hodnotám, může stále ještě najít něco lepšího, co vede k rozvoji duchovních hodnot a dobra vůbec.

Když jsem se rozhodl napsat toto dílo, měl jsem na zřeteli, že jsem jím povinen těm, které jsem viděl zapadat do názorového bludiště, jež před nimi rozprostřeli interpreti mystiky, kteří ji sami chápali jako prostředek k rozmnožování smyslových senzací. Připomínal jsem si jejich zklamání, které vyústilo jednak do nevíry v duchovní nauky, jednak do přesvědčení, že i mystika je jedním z prostředků k obhajování zevní existence těch, kdo o ní píšou. Pokud jde o ty, kdo prostřednictvím tzv. mystických cvičení zapadli do neovladatelných vizí a duševních stavů, na ty jsem již myslet nemohl, neboť jim jejich zúžené vědomí podle mého názoru i objektivně nedovolovalo nevěřit senzačním prožitkovým stavům.

Toto moje stanovisko však neuznávali ani nechápali ti, kdo se cítili být „oficiálními zástupci" mystické veřejnosti. I když jsem měl za sebou pouze čtyři a čtvrt roku nepravidelné školní docházky, přesto jsem nepostrádal vysoké mystické zkušenosti. Podařilo se mi přece již v roce 1926 uvést svou bytost do bodu symbolizujícího zbožštělé vědomí, které jsem nezbavil ani sdružující síly jáství, ani kvalit, jimiž se vyznačuje tělo. Za těchto okolností jsem ovšem přenesl sebe sama ze vztahů časově prostorových do transcendentna, které pro mě bylo pouze základnou, z níž jsem mohl jako nezúčastněný pozorova-

tel subjektivního života prohlédat celou problematiku žití, řešitelnou spíše psychologicky než citovým unesením. A tak jsem nabyl vhledu, který doplnil mé vzdělání a učinil mne plně odpovědným za všechno, co píšu.

Když jsem však psal tuto knihu, neměl jsem žádné spisovatelské zkušenosti. Proto jsem udělal několik kopií a nechal jsem je komentovat několika svým přátelům, kteří se mi zdáli psychologicky zastupovat některé skupiny lidí, kteří by tuto knihu mohli dostat do rukou. Podle jejich komentářů jsem pak hodlal posoudit, zda je dílo takové, jaké jsem je chtěl mít. Tak se stalo, že jsem čekal celé dva roky na komentáře právě od člověka, který pro mě představoval racionalistu v nejpozemštějším smyslu toho slova, avšak se sklony hledat i v ezoterismu. Když jsem od něho konečně svou práci i s komentáři obdržel, zamítl jsem myšlenku vydat ji knižně.

Po tomto rozhodnutí jsem si teprve náležitě uvědomil, že je to jenom hra sil nepřátelských mystice, a proto jsem pomýšlel na přepracování celého díla, aniž jsem se opíral o názor kohokoli dalšího. To bylo někdy v létě 1938. Zatímco jsem takto uvažoval, vyvstal přede mnou nepřítel duchovního života a jasně prohlásil, že se mi dílo vydat nepodaří, neboť „zatřese světem". Tím došla trpělivost i mně a rozhodl jsem se, že dílo přepracuji a vydám.

Pracoval jsem znovu, přitom jsem se opíral jen málo o knihu původní a snažil se, abych byl hotový co nejdříve. Tak se stalo, že téměř od psacího stroje šel tento spis do tisku jako hrubá práce a korektury jsem mohl provádět již jen nedokonale. Kromě toho vznikly i obtíže technické, takže kniha vyšla jako dítě spěchu snad čtrnáct dní před okupací naší republiky.*

To předesílám, abych odůvodnil zásahy do prvního vydání.

Čtenáři byla kniha dobře přijata. Musel jsem však konstatovat, že většinou sahali k pracím, které jim zdánlivě slibovaly úspěch bez nechutných mravních cvičení, především však k cvičení s hadí silou. To by znamenalo, že většině lidí nejde o to, aby se umravnili a tak stoupali na žebříku duchovnosti bytostnými hodnotami vytvářenými

* Hitlerova okupace Československa 15. 3. 1939. (Pozn. vyd.)

dobrou karmou, ale jen o to, aby dosáhli zážitků, kterých mohou těžce dosáhnout i lidé mravně čistí a jež jsou nedosažitelné těm, kdo jsou svým vědomím zcela ponoření do hmoty a nechají se ovládat atavistickými sklony a živočišnými pudy a kteří tak hromadí své dluhy za snahu vyžívat pocitové vzruchy, aniž pomyslí na to, zda za to také nebudou muset něco platit. Počínají si tak proto, že většina z nich byla o mystice informována jako o cestě výsledků, a nikoli jako o cestě práce. Proto bych chtěl dodat, že by žádný hledající člověk neměl mystiku chápat jako nauku o cestě výsledků, ale jako nauku o snahách. Na to jsem myslel, když jsem dílo psal, a proto jsem je stylizoval tak, aby v něm soudný člověk nenašel pochybný začátek. Tak jsem se s celou věcí mezi čtenáři zachytil a tím mi vlastně ti, kdo hledali senzace, pomohli dostat knihu mezi ty, na něž jsem původně myslel.

Knihu jsem rozdělil na tři díly, z nichž pouze poslední mluví o praxi. Druhý díl zachycuje situace s praxí nepřímo spojené, takže může být prospěšný jen těm čtenářům, kteří již postoupili na mystické cestě tak daleko, že si musí vysvětlit něco ze své mystické praxe. V prvním dílu se vypořádávám s některými jevy zasahujícími do mystiky a ponechávám jej i ve druhém vydání, protože předpokládám, že i dnes bude do jisté míry aktuální.

Neshledávám, že je třeba obsahově na knize něco měnit. Kromě toho se domnívám, že může ještě dále dobře sloužit svému účelu. Proto jsem se rozhodl vydat ji podruhé, neboť mnohé z toho, co jsem očekával od prvního vydání, zapadlo v strašném vichru politického dění.

Chci tedy jít dál za původním úmyslem volat ty, kdo hledají na mystických cestách, neboť si uvědomuji, že to může být k jejich dobru. Vím, že i dnes bude pronikat k uším hledajících lidí volání těch, kdo jim budou nabízet „cestu výsledků“, což může vrhat na dobré a psychologicky správně podložené nauky jenom stíny. Prohlašuji, že já jsem nalezl v mystické nauce poklad nedocenitelný.

Vyslovuji jen přání, aby ti, kdo budou pokračovat v úsilí o uskutečnění nauky Přímé Stezky, neměli veliké překážky na obtížné mystické cestě a aby mohli prospívat v harmonii k dobru svému i k dobru ostatních lidí. Proto volám k Nejsvětějšímu:

Ty, jenž jsi připustil,
abych pronesl nauku
údolím strasti, hrůz a nebezpečenství,
požehnej jí,
aby byla k dobru všech lidí,
posilou jejich mravnosti a rozmnožováním dobré karmy,
neboť ty vedou do sídla blažených bytostí.

V sedmém roce vtělení a vlády Višnua (1953)

Květoslav Minařík

PŘEDMLUVA K PRVNÍMU VYDÁNÍ

Nikdy nezapomínejte na slávu lidské přirozenosti. Jsme nejvyšší Bůh, jaký kdy byl a jaký kdy bude. Kristové a buddhové jsou jenom vlny na tomto nekonečném oceáně, který je Já.

Svámí Vivékánanda

V poválečné době* se v Evropě s reformami ve společenském i duševním životě také rozšířily okultní a ezoterní nauky, jejichž interpretace je však vždy nestavěla do nejlepšího světla. Jejich propagátoři přidali ze zištných důvodů k tomu, co je v těchto naukách dobré, i ledacos méně dobrého, vypočítaného na lidskou ctižádost. Tak vznikly mystické nauky, které rozněcovaly nižší ctižádost a slibovaly pouze to, co si elementární přirozenost může představovat jako žádoucí. Těchto nauk se chytili lidé chtiví světa, přičemž byli tak nekritičtí, že snadno všemu uvěřili. Teprve zkušenosti je poučily, že pravda je jiná, a protože neznali hodnotnější nauky, se ve většině případů po čase o okultismus přestali zajímat.

Sledujeme-li otázku takovéto interpretace mystiky ze širšího hlediska, nejde však jen o klamání důvěřivých jedinců. Jde o nauky a snahy, které také mohou věřící lidi v zevním životě poškodit, pokud se tito lidé nepřizpůsobili tendenci pramenů, z nichž čerpali, a nenalezli v nich předmět výdělku.

Ve skutečnosti není úkolem duchovních nauk rozšiřovat teorie, zakládající se na domněnkách nebo vedoucí k osobnímu prospěchu jejich „chytrých" stoupenců. Mají naopak poskytnout zkušenosti,

* Autor má na mysli 1. světovou válku. (Pozn. vyd.)

z nichž se vyvíjí pravé poznání, a pomoci také k tomu, aby se člověk mohl povznést nad svět a přitom si zachovat všechny potřebné schopnosti pro hájení existence v tzv. nižším životě, dokud nenabude dokonalosti a neopustí své tělo. Toto stanovisko osvětluje, jak propastný je rozdíl mezi skutečným a propagovaným účelem mystických nauk. Ezoterní nauky, mateřské vychovatelky lidských bytostí, nikdy nepodporují rozvoj tendencí elementární přirozenosti. Ta by rozvinutím moci zdarma získané mohla nad pomyšlení zpyšnět. Pýcha, která je sama zlem, zlo jenom rozmnožuje. Rozmnožování zla je v rozporu s učením ezoterních nauk; ty chtějí zlo vymýtit.

Nebezpečí, které v ezoterních naukách vidí tzv. rozumní lidé, totiž běžní racionalisté, též ukazuje na to, že mystiku nechápou. Ezoterní nauky si totiž kladou za úkol provést člověka všemi sférami bytí, ale nepožadují na něm nic, co by ho zbavilo rozumu. Obrazotvornost a myšlení, které při neopatrné manipulaci mohou vést k úchylkám rozumu, jsou při správné mystické výchově pevně ovládány – mnohem pevněji než v každém jiném případě. Poctivý žák pravého ezoterismu se mystickou výchovou stane člověkem rozumnějším a duševně zdravějším než ti, kdo mu bláznovství prorokují a připisují.

Jestliže zde obhajuji mystiku, nemám tím na mysli ty, kdo za okultní disciplínu považují hlavně snahu uvádět se do stavu pasivity. Před jejich zrakem pak defilují myšlenky a obrazy, které je děsí a které jimi později ve špatném smyslu duševně otřesou. Tito lidé pochopili okultní školení svým způsobem jako mnozí jiní lidé rozumnost. Proto je nepovažuji za mystické vzory, ale doporučuji, aby si rozumní lidé z jejich počínání vzali jen výstražné ponaučení, nic víc.

Každé usilovné a záměrné myšlení i jednání může být škodlivé a nebezpečné, pokud si člověk pro sebe přesně vymezuje pojem skutečnosti. Jakmile však zboří hradby vybudované z vlastních domněnek a uzná, že je nezávislý, nemusí se již ničeho obávat. Postřehne, že každá skutečnost je relativní, což způsobí, že se přestane obávat možné úhony. Uvidí, že i jeho rozum je výslednicí pojmů a zkušeností, které jsou v poměru k pravým hodnotám života velmi abstraktní, takže i důvody, které tento rozum nachází, jsou také jen omezené.

Před člověkem stále leží široké pole skutečností, kde je třeba pečlivě bádat. To je zřejmé z otázek, které se neodbytně vtírají. Ustrašenectví, které člověku nedovoluje opustit vyšlapanou stezku životního stylu, mu neumožní tyto otázky zodpovědět. Je třeba odvrhnout strach před opuštěním životní linie, jakou předurčuje tradiční materialismus, podle něhož je jedině vnímání hlíny (hmoty) bezpečným ujištěním, že si člověk zachová duševní zdraví. Je nezbytné vstoupit na půdu abstrakt s pevně ovládanými duševními silami. Pro světského člověka je to oblast psychologická; v ní se skrývají všechny žádoucí odpovědi. Člověk je přece všude doma, pokud si svůj domov neomezí na některý vesmírný kout. A jestliže si na něj svůj život omezil, pak je jeho svědectví naprosto bezpodstatné a lživé. Vidí a představuje si svou osobnost jako jedinou skutečnost a jako skutečné jenom to, co se k ní vztahuje. Chce-li však toto neudržitelné přesvědčení opravit, nezbývá mu, než aby se odvážil vstoupit na stezku, která prochází abstrakty (psychickou přirozeností), neboť na ní dosáhne osvícení. Nesmí dbát na to, že se v mystice často vyskytují zdánlivě protikladná tvrzení: na jedné straně uvádějí abstrakta jako nebezpečná pro duševní rovnováhu, kdežto na druhé straně je vyvyšují a zdůrazňují, že jejich hodnota je reálná. — Jestliže je skutečnost skutečností, potom je vždy reálná; její jednotlivé jevy rozčleňuje pouze přemoudřelost, která je známkou nerozumu.

Rozum a mysl pracují bezvadně pouze tehdy, nepodléhá-li člověk názorům, které pocházejí ze spekulací. Neopírá-li se o takové názory, je schopen posoudit smysl mystické nauky správně, neboť ho nebude ovlivňovat zaujatost pocházející z již předem utvořeného závěru. Je přece největší nerozum odmítat nauku, jejíž pomocí lze řešit určitý námět, jenom proto, že byla někým z nesmyslných osobních důvodů odsouzena. Psychická přirozenost skrývá vskutku mnohá tajemství, která mohou být postupně odhalována. Proto vyvrací i těm, kdo nejzarytěji odmítají otázky, týkající se niterného života, jejich vývody a připouští rozumné a odůvodněné vysvětlení všeho, co člověka ze života může zajímat.

Tato kniha uvádí čtenáře do oblasti duševního života. Pokud možno nevyslovuje názory, které by nebyly podloženy životními zkuše-

nostmi. Nepoučuje zvědavce, ale poukazuje na metody a prostředky, jejichž pomocí lze obdržet odpověď na každou životně filozofickou otázku. Obsahuje-li některá zdánlivě protikladná tvrzení, pak je to jen proto, že je třeba ukázat věc z různých hledisek, a také proto, že je třeba se vyhnout jednostrannosti. Je totiž zvykem zastávat názor, a nikoli pravdu. Názor může být jednostranný, kdežto pravda není takto omezená. O tom nás přesvědčují zkušenosti jak vědecké, tak i náboženské. První podávají řetěz logických vztahů a opírají se přitom o experimentální zkušenosti. Ale i druhé, náboženské, se opírají o pravé životní zkušenosti, které se vzhledem ke své povaze zdají být spíše subjektivní než objektivní. Vědecké zkušenosti však získávají většinou lidé kritičtí a opatrní,* kdežto náboženské mají často subjektivní povahu, neboť se do nich vměšuje vliv neukázněné obrazotvornosti a citovosti nábožensky založených a cítících lidí.

Je však nutné vždy přihlížet k obojím zkušenostem. Nelze přece tvrdit, že reálné je pouze to, čeho se můžeme dotknout a co může pochopit rozum, závislý často jen na smyslových postřezích. Ptejme se lidí, kteří nepropadli rozumování, a dozvíme se, že pro tvoření osudu jsou rozhodující spíše vnitřní popudy a vzněty, jež se o rozum pramálo opírají. A tato oblast (oblast pudů), která v životě lidí tolik rozhoduje a je tak obsažná, že z ní vychází téměř vše, čím se bytost projevuje, by měla být považována za bezduchou čili abstraktní? Všimněme si dobře funkcí rozumu, porovnejme je s funkcemi citu a pudovosti a záhy poznáme, jak omezené jsou dosahy prvních, zatímco druhé dávají životu jeho individuální zabarvení v nejreálnějším slova smyslu. Vždyť i nejpřísnější profesor jako uznávaný prototyp rozumného tvora, nevěřícího již v nic kromě toho, co lze dokázat matematicky, jedná téměř vždy pod tlakem cítění a pudovosti, která buduje i jeho individuální osobnost. Přitom ovšem vůbec nezáleží na tom, jestli on sám uznává, že pudová oblast, jejímž jástvím je konkretizované podvědomí, je reálná, či nikoli. Projevy pudovosti jsou zde, každý je může

* Někdy však je tato opatrnost a kritičnost přehnaná, a proto je fanatismem nevíry. Tím se stává, že často nebývají formálně uznány i věci nade vši pochybnost prokázané a všeobecně platné.

zjistit, tedy jsou prokazatelné, i když jejich existenci nelze prokázat matematickými formulemi.

Z toho, co jsem právě řekl, vyplývá, že se nesmíme uzavřít do okruhu uznané skutečnosti, která je spíše tradiční a konvenční než objektivní. Musíme brát v úvahu všechny činitele, neboť na nich závisí naše prožívání, a uznanou skutečnost můžeme považovat za tak abstraktní jako každou jinou.

Vstupem na Přímou Stezku se člověk začne přibližovat k branám, za nimiž je možné pochopit univerzální bytí. Když odstraní předsudky umlčením hlasů nižší části vnitřní přirozenosti, uzpůsobuje se pro čistý pohled do projeveného jsoucna, z něhož se lze nejsnáze učit právě správným nazíráním. Proto se vyhýbám tomu, abych čtenáře poučoval teoreticky; zato popisuji praxi pokud možno z mnoha hledisek, aby ji mohlo pochopit více lidí.

Kniha je rozdělená na tři části. První část jsem věnoval úvaze o duchovních směrech, s nimiž se nyní setkáváme. Snažil jsem se v ní vyzvednout všechno dobré, co obsahují, a poukázat i na méně dobré, jehož následky lze vidět jako stín, zatemňující budovu Ducha.

Ve druhé části jsem shrnul sice vedlejší, ale přesto stejně aktuální jednotlivosti, které mají přímý vztah k praxi Přímé Stezky. Ve třetí části je tato praxe a její výsledky.

Při svém styku s lidmi, kteří se snažili duchovně se vyvíjet, jsem poznal, že je nezbytné, aby se vyřešily náměty obsažené v první části; proto jsem se odhodlal řešit je v této knize. Bude-li se někomu zdát, že z mých tvrzení v první části mluví mravní slabost, která člověka zpravidla nutí posuzovat všechno nepříznivě, nechť uváží, že je mnoho lidí, kteří by rádi mysticky pracovali, ale nemají v těchto věcech jistotu. K těmto lidem vlastně mluvím. A doufám, že bude prospěšné každému, prostuduje-li si i tuto část.

Každá kapitola je do jisté míry samostatným stylovým a mnohdy i obsahovým celkem. Ale v souhrnu tvoří celek jeden – Přímou Stezku. Proto je třeba, aby hledající člověk přihlížel ke všemu. A pokud si tak bude počínat, můžeme předpokládat, že jeho duchovní vývoj bude harmonický. Ale vyjme-li z mystické praxe jenom to, co se mu

bude líbit, a ostatní zanedbá, nemůže předpokládat, že bude průběh jeho zkušeností bez poruch.

Ke konci bych ještě rád upozornil, aby nikdo nepovažoval nauku Přímé Stezky za nové náboženství nebo okultní směr. Vznikla sloučením vyšších a nižších jóg, takže zpracovává bytost jako celek, a tudíž jí přináleží název Přímá Stezka.

V této knize uveřejňuji své vlastní zkušenosti. Vyhnul jsem se všemu, co bych neznal, takže jsou uváděné pokyny vyzkoušené. Jestliže jsem se vyhnul vysvětlování snů a fantazií, činil jsem to proto, abych nepřispěl k smutným jevům nepříčetného nadšení, které končí v neblahé posedlosti a fanatismu. Nechť každý, kdo by se chtěl ocitnout v říši snění, použije praktické návody určené pro tento účel; radím mu však, aby se předem naučil ovládat psychické činnosti (samovolné i uvědomované a řízené), neboť by mohl upadnout do stavu, kterým by se vyloučil ze společnosti rozumných lidí.

1938 Autor

Kapitola I

ÚVOD

Neexistuje snad jediný člověk, jemuž by osud nepoložil otázku, jaký smysl a účel má život. Odpověď závisí na vnitřním založení a také na výchově. Moderní výchova si náležitě nevšímá citového života, jehož sféra objímá více než projevený svět. Tím více však ukazuje smyslový život jako realitu, která zasluhuje, aby byla studována co nejpečlivěji. Tím moderní výchova odvrací pozornost k věcem vnějším a citovou a pudovou oblast ponechává nekontrolovanému růstu.

Jako výsledek této výchovy roste nevědomost o duševním životě a upadá mravnost, která je přímo závislá na kvalitě cítění. Chce-li si někdo, kdo uznává jenom smyslové jsoucno, zodpovědět otázku o smyslu a účelu života, nenalézá důvod pro vyšší mravní zřetele. Uspořádání společnosti mu dobře ukazuje, že je zbytečné, aby se omezoval v požitcích, a bezpodstatné, aby se utěšoval dobrými skutky, zvláště když je přitom nucen trpět. Vidí stále jenom to, že život začíná zrozením a končí smrtí, a to ho nutí, aby hledal uspokojení bez ohledu na city ostatních lidí. Chce se totiž zcela ponořit do požitků, aby uhasil oheň žádostivosti, který mu působí jak duševní, tak i fyzické napětí a utrpení. A nenalézá žádný rozumný důvod, proč by se měl mírnit. Je přesvědčený, že jsme prach a v něj se opět obrátíme a že nám zůstávají jen uspokojující vzpomínky na to, co jsme užili.

Je snad zřejmé, že jsem v poslední větě vyjádřil názory člověka výchovou podvedeného. A těmto názorům nepropadli pouze jedinci. Rozšiřují se stále více a někdy v budoucnu se možná stanou vlastní všem lidem. Potom budou filozofické odpovědi na otázky života velmi jednoduché, neboť nebude již existovat nic kromě hmoty a zvířecím cítěním inspirovaného rozumu.

Zatím však ještě existují lidé, kteří jasně vidí, jak hluboký význam má v realitě citové žití. Uvědomují si i to, že oheň žádostivosti nelze uhasit tím, že ho budou stále sytit. Protože si to uvědomují, kladou si otázku, jak si správně počínat, aby je to vedlo k dokonalému uspokojení. Filozofická stránka praxe Přímé Stezky jim k němu ukazuje cestu nejen sliby, jež mají sugestivně působit na jejich rozum a mysl, ale i poukazy na určité druhy tělesného, duševního a morálního úsilí.

Vzhledem k tomu, co jsem právě řekl, vzniká otázka: může mít určitá duševní činnost vliv na to, abychom mohli postřehnout pravdu? Nauka Přímé Stezky praví, že ano, poznáme-li účinky pozorovací schopnosti, jíž jsou lidé více nebo méně vybaveni. Je-li tato schopnost někam usměrněna, stává se analyzující silou, která přináší poznání o podrobnostech pozorovaných jevů. Moderní výchova však usměrňuje pozorovací schopnost pouze k vnějším věcem. Vede tím člověka jen k poznání smyslového jsoucna, ale neumožňuje mu, aby pronikl k prazákladu jsoucnosti, který má tak vysokou kvalitu, že uniká postřehu, jakého je schopen člověk s roztříštěnou myslí.

Praxe Přímé Stezky naproti tomu člověka učí usměrňovat pozornost do nitra. Má si utvořit bod v podobě prázdnoty kdesi v těle a pozorovat ho. A duševní síly, které jsou v neustálém pohybu, se dotknou této prázdnoty, načež tato prázdnota vystoupí jako postřehnutelný objekt. Potom je nutné ji sledovat. Tím pozná vztahy mezi jevy a kvalitami a na základě toho karmu*. Později člověk pozná své vnitřní Já a tím zároveň rozřeší otázku trvání své vlastní existence. Potom již nebude propadat bludné domněnce o absolutním konci svého vlastního života, ale přímo pozná, že má nekonečný život se všemi vlivy činů, působících na něho podle své povahy. A tak se přibližuje ideálu dokonalosti, který spočívá v tom, že odmítne tvořit jakoukoli karmu.

Z toho je zřejmé, že se praxe Přímé Stezky dotýká velmi široké životní oblasti. Neuchyluje se ani k hypotézám, ani k vysvětlování podle nějakých dogmat, ale vede člověka k tomu, aby zpracovával svůj vlastní duševní život a snažil se jej přetvořit v nástroj, použitelný k hlubšímu přímému poznání.

* Osudové předurčení.

Upínáme-li pozornost k vnějším věcem, nemůže nám vzejít světlo poznání o tom, co je podstatné. Příliš mnoho jednotlivostí, které zaujímají naši pozornost, roztříští mysl. Takové mysli se nedostává čas potřebný k tomu, aby mohla pronikat do podstaty věcí. Upínáme-li však pozornost do svého nitra, mysl se pomalu ustaluje. Když je mysl ustálená, poznáme pravou povahu věcí přes jejich povrchní proměnlivost.

Nyní je nám jasné, o jaké prostředky se opírá praxe Přímé Stezky, když ukazuje na své vysoké cíle. Učí, že se jednak máme chopit duševních činitelů, za nimiž stojí mohutnost duševní energie, jednak regulovat jejich projevy, ovládat je a nakonec i umlčet, aby vědomí já mohlo vstoupit do Prázdnoty, kterou jsme tímto způsobem nalezli.

Předem odmítá myšlenku na psychickou moc, jejíž pomocí by si člověk mohl zlepšit pozemský život, jak to slibují mnozí okultisté šarlatáni a někdy i mystikové těm, kdo své štěstí hledají pomocí tajných nauk. Psychické síly je možné používat pouze za předpokladu, že se vytvoří nové příčiny, které přinesou karmické výsledky v budoucím čase, zdánlivě však přirozenou cestou. Tím chci říci, že psychickými silami nelze přivolat okamžité reálné výsledky v podobě žádaných osudových změn. To měj každý na paměti.

V této souvislosti je tedy nutné každého hledajícího člověka upozornit na to, že jediným předpokladem nejvyššího vysvobození je vyhasnutí životního pudu. Pokud člověk pracuje tak, že používá svou osobitost a vůli, tvoří příčiny, které jsou semenem budoucího bolestného života. Ke stvořenému totiž nelze nic přidat. Lze jen existující sílu usměrnit jinam, ale když to učiníme, položíme příčinu ke karmickým následkům, neboť je nutné a přirozené, aby se změněný tok životní síly dostal opět do původního stavu. Proto je třeba si uvědomit, že vesmír dává každému tvoru dost možností k jeho existenci, i když nebude tvořit nové karmické příčiny. Jenom ono vesmírné minus*, které je v každé bytosti, vnuká lidem myšlenku, aby do životního dění zasahovali z vlastní vůle. Tímto způsobem se tvoří individuální karma, která je příčinou všech životních komplikací, a i když

* Mára čili zlo.

určitý filozofický názor předpokládá, že tyto komplikace jsou projevem reálného žití, přece jen můžeme tvrdit, že i bez nich neztrácí život na ceně. O tom se můžete přesvědčit zkušenostmi. Přestanete-li vytvářet individuální karmu tím, že nebudete konat nic z vlastní vůle, jistě jednou poznáte, že život zůstal životem, jenom komplikace byly odstraněny a zrodilo se vědění.

V zevním smyslu zbavuje uskutečňování praxe Přímé Stezky člověka nesprávných názorů, takže je jeho velikým lékařem, který dovede vyléčit porušenou duševní a duchovní rovnováhu. Žáci Přímé Stezky nemívají zkomolené názory, neboť je tato nauka vychovává ke kritickému a nezaujatému zkoumání všech duševních i duchovních projevů. Její praxe je nabádá, aby usmrtili onu skutečnost, již nazýváme osobnost. Ta se projevuje vnímáním, pociťováním, vášněmi a jinými projevy bytosti, které normální člověk může sotva kontrolovat a tím méně ovládat.

Jako experimentální nauka nevyžaduje Přímá Stezka, abyste přijali určitý názor na Boha, na svět a na život, ba ani určité nábožensko-filozofické články víry, které ostatně vyvěrají z neschopnosti vysvětlit si předložený námět. Její filozofie vyrůstá z vlastních poznatků toho, kdo žije podle jejích pouček. Nepotřebuje ho tedy spoutávat nějakými názory, úkony nebo obřady, jejichž smysl je mu přinejmenším nejasný. Ideálem jejích žáků je nevěřit, dokud neviděli a případně i *neohmatali*. Proto uspokojuje i ty, kdo vyžadují, aby bylo možné každý prožitek zařadit mezi fyzikální nebo psychické jevy podle zákona logiky a rozumu. Její metody poskytují možnost dosáhnout přesvědčujících výsledků i přes nedůvěru, takže je tato nauka nejpřijatelnější pro Evropana, který se cítí zklamaný téměř každou jinou duchovní naukou.

I když však jsou metody mystické nauky naprosto realistické, přece se Přímá Stezka nespokojuje s tím, čeho lze dosáhnout normálním lidským snažením. Říká, že pravý cíl stvoření je mnohem výše než tam, kam je možné dosáhnout lidskými snahami, a vynalézá metody, jimiž se lze vyšplhat ještě výše. Učí nás pružnosti v duševním životě a zároveň umožňuje, abychom se dostali nad úroveň běžného lidského chápání. Předkládá nám ideál, který umožňuje vědomě odloučit

„duši“ od těla a tím se dostat do stavu, v němž je možné „rozprostřít tělo“ ve vesmíru. Tím ovšem nabízí ohromnou moc a vliv, neboť nás uschopňuje překročit hranice, kterými je omezeno naše osobní vědomí.

Základnou Přímé Stezky jako každé exaktní vědy je přímá osobní zkušenost. Od vědy se však Přímá Stezka liší tím, že vědění získává pomocí duševních schopností a sil. To však neznamená, že její základ není reálný a rozumový. Jako duchovní nauka například přináší různé okultní poznatky. Nežádá však, že musíme věřit v jejich reálnou hodnotu. Má na zřeteli, že je nutné získat přesvědčující důkazy o reálném základě vlastních poznatků, a proto vůbec nedoporučuje věřit. Radí, abyste zkoumali pravost případných jevů a poznatků s nedůvěrou. Dokonce nabádá i k tomu, abyste popírali hodnotu toho, co vnímáte, jelikož její filozofie předpokládá, že reálná podstata čehokoli se nedá popřít žádným sebepřesvědčováním, i když by bylo jakkoli silné.

Abych uvedl příklad, jakým způsobem má žák Přímé Stezky zkoumat skutečnost, vezmu nejobyčejnější případ. Vnímáte např. zeď, před níž stojíte. Adept* Přímé Stezky říká, abyste nevěřili v její existenci. Teprve, když se o její existenci přesvědčíte smyslem hmatu, máte v ni uvěřit a pochopit, že její existence je pro vás reálná. Nemáte však věřit, že je reálná v absolutním smyslu, ale jen pro vás a vaši okamžitou smyslovou dispozici. Proto nemusí být reálná pro jiné lidi nebo bytosti. Vzhledem k tomu je vaše osobní zkušenost přesvědčení, které se cvičením podle pokynů Přímé Stezky změní a případně uzpůsobí k pravému poznání povahy skutečnosti.

Z této ukázky je vidět, že praxe Přímé Stezky nabádá k tomu, abyste používali nejpřirozenější prostředky, totiž smysly. Správně předpokládá, že smysly nejsou neklamné, ale říká, že se každou věcí máme

* Výraz adept v češtině znamená uchazeč (aspirant, kandidát), nováček nebo začátečník v nějakém oboru. V české duchovní literatuře vydávané zejména v první polovině 20. stol. však bylo slovo adept na základě chybného překladu z němčiny nebo angličtiny používáno naopak ve významu zasvěcenec nebo mistr v nějakém ezoterním oboru, nejčastěji v alchymii nebo magii. Odtud pramení nesprávné používání slova adept ve smyslu zasvěcenec i v celém díle K. Minaříka. (Pozn. vyd.)

řídit podle toho, jak ji chápeme, dokud se naše chápání nerozšíří a nestane se objektivním. Proto též dokazuje, že není třeba, abyste měnili své názory podle předpisů různých náboženských, mystických nebo magických autorit. Není to ostatně vůbec dobré, ba je to spíše škodlivé, neboť takovým počínáním člověk opouští svou vlastní, jemu určenou životní cestu, čímž může být přiveden do zmatku a nebezpečí duševní zkázy.

Lidskou bytost nelze znásilnit. Možná, že se některým lidem podaří vnutit jiným své názory, ale jaký to může mít význam a trvání? Potřebujeme pravdu; musíme se o ní přesvědčit a teprve pak se můžeme stát jejími nositeli. Z pouhých slov a přesvědčování nemůže žít nikdo. Vidíme to v církvích, které svým příslušníkům předepisují jisté úkony. Přesto, že tu a tam vnutily někomu víru, nepodařilo se jim přemodelovat lidskou přirozenost a vklínit do ní nezničitelnou víru v Boha. A je to také správné. Kdyby bylo možné na základě něčího tvrzení probudit neochvějnou víru v Boha, jakou hodnotu by mělo veškeré vědění a celá lidská přirozenost?

Proto přichází nauka Přímé Stezky s praktickými předpisy, jak získat důkazy o tom, je-li Bůh nebo není, co je pravdy ve tvrzení o existenci posmrtného a věčného života atd. Předpokládá však, že hledající člověk bude uskutečňovat její metody. Čtení okultních knih, víra ve tvrzení autorit nebo i víra ve spasitelnost uznání existence Boha a jeho povrchní uctívání samotné nemohou nijak prospět. Je třeba chopit se praxe, tedy provádět předepsaná mravní a mentální cvičení. Teprve potom, když byste nedosáhli žádných pozitivních výsledků, můžete tvrdit, že celá budova ezoterních disciplín nestojí na reálných základech.

Základním kamenem, na němž stojí budova duchovního bádání, je psychická sebekontrola. Psychická přirozenost obsahuje veškeré vědění. Toto vědění je však zastíněné vlnami roztříštěné mysli, a proto je člověk nevědomý. Když však tento zákryt odstraní, dosáhne vševědoucnosti. Pravda zazáří, temnota se rozprchne a bolest bude odstraněna. Odstranit tento zákryt zastiňující duši však není snadné. Musíte denně cvičit; pak se vám podaří proniknout změnami mysli a nalézt základ celého jsoucna. Příroda pochází z jednoho principu.

Poznáte-li onen princip, pochopíte smysl všeho dění a pak se můžete pokusit ovládat je. A na základě souvztažnosti se vám podaří ovládnout celou přírodu.

Na tomto podkladě vznikla věda, jak duševními silami ovládat jiné tvory, totiž magie. Praxe, kterou uvádím v dalších statích, vám má pomoci také k tomu, abyste dosáhli magických sil. Ale ty nejsou cílem této nauky. Představují pouze stupně duchovního bádání a vývoje, ale cíl této praxe je nad tím vším. Moc nad jinými tvory vás nezbaví utrpení. Proto se jí musíte vzdát, abyste mohli dospět ke zničení příčin všech bolestí.

Přímá Stezka je stezkou mystickou. To znamená, že se předně vyhýbá používání vůle za účelem ovládání fyzické přírody po způsobu magie a za druhé odmítá prohlubovat pasivitu po způsobu spiritismu. Pasivita je dveřmi do psychických projevů neovladatelných vůlí. Přímá Stezka vás bude učit, abyste si pozorováním a analyzováním podrobili všechny projevy své vlastní niterné podstaty (psychické přirozenosti), abyste se jich mohli nakonec chopit, ovládnout je a použít jako prám k převozu do stavu nirvány*. Přímou Stezkou se nazývá proto, že učí své žáky, jakým způsobem se mohou vyhnout oklikám a dosáhnout cíle přímo. Avšak přesto se mohou mnozí z nich odchýlit od přímé cesty. Záleží to na vrozených schopnostech a duchovním stupni každého jednotlivce. Nejvyšším stupněm žákovy snahy je, dovede-li naráz překonat všechny své slabosti a sklony a žít přesně podle stanovených předpisů. V takovém případě se říká, že se žák učinil dokonalým ihned. Odhodil osobnost, probudil víru a uviděl Boha. Tento výsledek však není výjimečný. Je připravený a vyvolaný dispozicemi z minulých životů.

Každý člověk však musí projít i tímto stupněm školení. Nejdříve se opakují nižší stupně, a když člověk pochopí smysl vnitřních zážitků, začíná procházet další etapou. Přechází-li však z jednoho stavu do druhého, vzniká nebezpečí, že podlehne mystickým silám, které případně získá. Proto učitelé Přímé Stezky radí, aby odkládal touhu používat je. A to je znamení, že se vrací k dětské povaze, která je pro

* Dokonalá duševní vyrovnanost nebo jinak vyhasnutí jáství.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy Přímá Stezka**.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.